

Gadskārtējā Ziemeļu Padomes sesija

Ziemeļu Padomes sesija notika Helsinkos, Somijas parlamentā no 27. līdz 29. oktobrim. Šī gada debates tika rosinātas par Ziemeļvalstu labklājības modeli – absolūto veiksmes stāstu raugoties no starptautiskas perspektīvas. Šis modelis radījis drošu un solidāru sabiedrību. Labklājības modelis ir skaidrojums tam, ka Ziemeļvalstis ieņem vadošās vietas pasaules veiksmīgāko valstu vidū tādās jomās kā starptautiskā konkurētspēja un izaugsme. Kā diskusiju tēmas 60. Ziemeļu Padomes sesijā tika izvirzītas globalizācija, finanšu krīze un Ziemeļvalstu labklājības modelis. Šīs tēmas šobrīd ir ļoti aktuālas un aicina diskutēt par starpvalstu sadarbību, lai veiksmīgāk pārvarētu globālos izaicinājumus. Ziemeļvalstu premjerministri Helsinkos apsprieda to kā finanšu krīze ietekmēs Ziemeļvalstu labklājības modeli. Debatēs piedalījās gan visu piecu Ziemeļvalstu premjeri, gan autonomo apgabalu vadītāji, gan opozīcijas pārstāvji no visām Ziemeļvalstīm. Sesijā tika debatēts arī par bērnu tiesībām, par vienotu imigrācijas un transporta politikā, kā arī sadarbību klimata jautājumos Arktikā. Globalizācija ir un būs viena no prioritārajām tēmām Ziemeļvalstu sadarbībā. Daudzus no globalizācijas radītajiem izaicinājumiem, nevar risināt katra valsts atsevišķi.

Integrēta un padziļināta sadarbība Ziemeļvalstu starpā ir svarīga prioritāte, uzskata Ziemeļvalstu premjerministri, kas nākošā gada 26. un 27. februārī Islandes galvaspilsētā Riekjavīkā sanāks uz gadskārtējo Globalizācijas forumu.

Ziemeļu Padomes sesija ir nozīmīgākais forums Ziemeļvalstīs, kur tiek apspriesti svarīgākie un aktuālākie jautājumi dažādos līmeņos. Ziemeļu Padomes sesijā ik gadu tiek arī Ziemeļvalstu un Baltijas valstu premjerministri. Ziemeļvalstu ārlietu, aizsardzības, vides, finanšu un kultūras ministri organizē savstarpējo tikšanās Ziemeļu Padomes sesijas laikā.

Svarīgi atzīmēt, ka Ziemeļu Padomes sesijas laikā tika pasniegtas četras Ziemeļu Padomes balvas – mūzikas, literatūras, kino un vides. Literatūras balvu saņēma dāņu rakstniece Naja Marie Aidta (Naja Marie Aidt) par īso stāstu krājumu *Paviāns (Bavian)*, vides balvu saņēma islandiešu biedrība *Marorka* par iniciatīvu ierobežot klimata izmaiņas samazinot enerģijas patēriņu, dāņu komponists Peters Brūns (Peter Bruun) par inovatīvo operu *Miki Alone* saņēma mūzikas balvu, bet kino balvu saņēma zviedru filma *Tu kas dzīvo (Du Levande)*, režisors Rojs Andersons (Roy Andersson), producente Pernila Sandstrēma (Pernilla Sandström).

Svarīgākais īsumā:

- Ziemeļu Padomes sesija
- Īslande—prezidējošā valsts Ziemeļu Padome ar programmu Ziemeļvalstu kompass
- Starptautiskais forums par sociālās politikas veicināšanu
- Konference veltīta norvēģu rakstniekam Henrikam Arnoldam Verge-lannam
- Noslēdzies modes forums NORDIC LOOK Rīga 2008
- Jaunas vadlīnijas Ziemeļvalstu un Baltijas valstu sadarbībai

Īslande—prezidējošā valsts Ziemeļu Padomē

2009. gadā prezidentūru Ziemeļu Ministru padomē rotācijas kārtībā no Zviedrijas pārņēma Īslande. Ziemeļu Padomes sesijas laikā Īslande premjerministrs Geirs H. Hārde (Geir H. Haarde) prezentēja jauno prezidentūras programmu ar nosaukumu *Ziemeļvalstu kompass*.

Īslandes izstrādātajā darbības programmā kā galvenās jomas izceltas sadarbība pētniecībā un inovācijās, īpaši orientējoties uz enerģētikas jautājumiem, klimata izmaiņām un vides jautājumiem. Programma iedalīta četrās daļās: Nordic

Driving Force, Nordic Strength, the Nordic Climate Challenge, a Globalised Region. Īslandes Ziemeļvalstu sadarbības ministrs Bjorgvins Sigurdsons (Björgvin Sigurdsson) atzina, ka Īslandes prioritātes atspoguļo Ziemeļvalstu sadarbības lielās ambīcijas, kas izriet no Ziemeļvalstu premjerministru apstiprinātajām globalizācijas vadlīnijām. Viens no šī brīža Ziemeļvalstu svarīgākajiem uzdevumiem ir savstarpējas komunikācijas ceļā saprast to, kā ar vides tehnoloģijām un atjaunojamiem resursiem ierobežot klimata izmaiņas.

www.norden2009.is

Sociālās politikas veicināšana – ieguldījums nākotnē

Latvijas Universitātē no 6. līdz 8. novembrim notika starptautiskais forums „Sociālās politikas veicināšana – ieguldījums nākotnē” (“The Promotion of Social Policies – An Investment in the Future”), kura ietvaros salīdzinošā diskursā tika vērsta uzmanība uz sociālās politikas īstenošanas jautājumiem Kanādā un Eiropā, akcentējot situāciju Baltijas un Ziemeļvalstīs. Eiropai un Kanādai ir kopīgas tādas vērtības kā demokrātija, cilvēktiesības un likuma vara, kuras ietekmē pieeju sociālās politikas jautājumiem. Forums tika organizēts ar mērķi veicināt praktiskās pieredzes apmaiņu starp Kanādas, Baltijas un Ziemeļvalstu ekspertiem sociālo rīcībpolitiku veidošanā.

Pamatojoties uz noslēguma sesijas diskusijām, tika apkopoti sekojoši viedokļi:

-Svarīgi ir nodrošināt kvalitatīvus, viegli pieejamus un universālus sociālus pakalpojumus.

-Būtiska loma ir visu sociālās politikas komponentu ilgtspējībai.

-Kompleksu izaicinājumu pārvarēšanai sociālās politikas īstenošanā (veselības jautājumi, sabiedrības novecošana, nabadzība (jo īpaši bērnu nabadzība), nevienlīdzība, dzimumu līdzsvars, nodarbinātības aizsardzība, migrācija, u.c.) ir nepieciešama holistiska pieeja.

-Tika atzīta pilsoniskās sabiedrības, tai skaitā jauniešu organizāciju līdzdalības nozīme sociālās politikas attīstībā un īstenošanā visos vadības līmeņos, sākot jau no lokālas nozīmes apvienībām, pat ja to de facto ietekme var ievērojami svārstīties. Darbs pie sociāli aktīvas un angažētas pilsoniskās sabiedrības veidošanas tika izcelts kā viena no prioritātēm.

-Sociālajā politikā ir nepieciešams savienot un optimāli sabalansēt individuālās tiesības ar sociālo solidaritāti, ņemot vērā katras puses vajadzības. Pašreizējie sociālie modeļi nedrīkst kļūt par ierobežojumu. Piemēram, t.s. elastdrošības (flexisecurity) modeļi bezdarbnieku aizsardzības un darba tirgus vajadzības ir jālīdzsvaro, ievērojot sociālās solidaritātes kontekstu.

-Sociālās politikai ir jābūt mērķētai uz sociālu iekļaušanu. Sociālajā politikā īpaša uzmanība jāvelta neaizsargātām un marginālām sabiedrības grupām, kā arī cilvēkiem ar īpašām vajadzībām. Ir būtiski šīs īpašās vajadzības identificēt un veicināt inovatīvas pieejas to risināšanai.

Konference veltīta norvēģu rakstnieka, vēsturnieka un lingvista Henrika Arnolda Vergelanna 200. jubilejas piemiņai

Šī gada 27. novembrī Latvijas Kultūras akadēmijas Nordistikas centrs sadarbībā ar Norvēģijas Karaliskās vēstniecību un Ziemeļu Ministru padomes biroju Latvijā rīko konferenci **H. Vergelanna laikmets un darbi**, kas veltīta norvēģu rakstnieka, vēsturnieka un lingvista Henrika Arnolda Vergelanna 200. jubilejas piemiņai.

H. A. Vergelanns (1808 – 1845) ir nozīmīgs norvēģu tautas rakstnieks, kura daiļrade saistīta ar romantisma literatūras uzplaukumu Norvēģijā. A. H. Vergelanns pasaulē slavens galvenokārt ar saviem dzejas darbiem, kaut gan rakstījis arī lugas, polemiskus rakstus, pētījis vēsturi un valodu. A. H. Vergelanns tiek uzskatīts par nozīmīgu personu norvēģu modernās kultūras attīstībā.

Konferences tematika saistīta ar rakstnieka dzīves vēsturisko laiku un literatūru, kā arī Vergelanna darbu tulkojumiem un ienākšanu latviešu literatūrā. Līdzās Latvijas lektoru priekšlasījumiem izskanēs Norvēģu vēsturnieka un rakstnieka priekšlasījums par H. A. Vergelanna dzīvi un darbiem. Konference notiks Ziemeļu Ministru padomes biroja telpās Marijas ielā 13/3, Berga Bazārs.

Kas raksturīgs latviešu un norvēģu romantisma literatūrai, kas kopīgs norvēģu un latviešu literatūrai 19. gadsimtā, kādas nacionālpolitiskas tēmas aktualizē A.H. Vergelanns savos darbos. Vai latviešu literatūrā ir A.H. Vergelanna līdzinieki? Uz šiem un citiem jautājumiem atbildes radīsiet apmeklējot konferenci!

Konferences programma:

16. 00. Konferences atklāšana

16.10 – 16.30 **Ināra Klekere**, Latvijas Nacionālās bibliotēkas Reto grāmatu un rokrakstu nodaļas vadītāja,

19. gadsimta pirmās puses romantisma izpausmes latviešu dzejā

16.40 – 17.10 **Maija Burima**, Daugavpils Universitātes asociēta profesore, A. H. Vergelanna darbi Latvijas publicistikā

17.30 – 19.00 **Torleif Hamre**, Norvēģijas Satversmes muzeja pārstāvis, vēsturnieks, rakstnieks, 'Et leende hjerte'. *Streiftog i Henrik Wergelands liv og diktning.* ("Smejošā sirds: H. Vergelanna dzīve un darbi).

-Eiropas Savienības Atvērtā koordinācijas metode ir sekmējusi ciešāku sadarbību starp sociālās jomas darboņiem ES dalībvalstīs. Šāda pieeja var būt noderīga arī Kanādā, uzturot pastāvīgu kontaktu starp tās provincēm, kā arī veicinot dialogu ar federālo valdību un pieredzes apmaiņu ES-Kanādas ietvaros. Līdzīga sociālo jautājumu problemātika visās trijās Baltijas valstīs un dažādās pieejas to risināšanā var kalpot par bagātīgu pieredzes krātuvi, ja tās vēl ciešāk integrētu Atvērtās koordinācijas metodes tīklā.

-Visās foruma dalībvalstīs un reģionos sociālā politika atrodas nemītīgā izaugsmes stadijā un pārveides stadijā.

- Baltijas valstīs līdz šim ir novērotas pretrunīgas tendences – no vispārējās ekonomikas privatizācijas līdz valsts ietekmes palielināšanai sociālajā sfērā.

-Sociālai politikai nevajadzētu atrasties pretrunā ar ekonomiku, ņemot vērā "kvalitatīva cilvēciskā kapitāla" lielo nozīmi – tādējādi sociālā politika ir uzskatāma par būtisku ieguldījumu valsts nākotnes attīstībā.

- Sociālo politiku var iespaidot (tiklab pozitīvi kā negatīvi) arī citu jomu politiskās aktivitātes visos pārvaldības līmeņos. Lai izvērtētu šāda veida ietekmi, piemēram, attiecībā uz vidi, veselību u.c. jomām ir nepieciešams izstrādāt speciāli šim nolūkam paredzētu metodoloģiju.

-Var saskatīt nepārprotamas līdzības starp nepietiekamām bērnu aprūpes iespējām Baltijas valstīs un Kanādas provincēs – ir pierādīta šī trūkuma negatīvā ietekme uz jauno māšu līdzdalību darba tirgū; te būtu vērts ņemt vērā Ziemeļvalstu praksi.

-Tika atzīmēts augstais cietumnieku īpatsvars Baltijas valstīs salīdzinājumā ar Skandināviju (kā arī citām Eiropas Savienības valstīm un Kanādu). Tika uzsvēta nepieciešamība reformēt cietumu veselības aprūpes pakalpojumus, kā arī cietumos valdošos dzīves apstākļus, lai iegrožotu infekciju slimību izplatību (tuberkuloze un HIV it īpaši) un mazinātu to ietekmi uz kopējo sabiedrības veselības stāvokli. Tāpat tika pieminēts arī īpaši negatīvais sociālais spiediens uz apcietināto māšu bērniem.

-Visās forumā pārstāvētajās valstīs pieaug cilvēku tirdzniecības izraisītās negācijas cilvēciskā, sociālā un kriminālā plāksnē, kas ir īpaši jūtamas seksuālo pakalpojumu tirdzniecībā. Tika pierādīta sociālā atbalsta nozīme cilvēku tirdzniecības upuru rehabilitācijā, kā arī tā būtiskā loma vispārējā cilvēku tirdzniecības apkarošanā. Šāda veida sociālā atbalsta nodrošināšana liela nozīme ir attiecīgi veidotai sabiedriskai politikai.

-Tādas tēmas kā dzimumu nevienlīdzība, nesabalansēta darba dzīve un dzimumu nevienlīdzība žurnālistikā tika apskatītas sekojošos kontekstos: darba tirgus atvērtība, sociālais iespaids uz bērniem (ieskaitot nabadzību), kā arī dzimumu balansa ievērošana ziņu izklāstā. Visi šie jautājumi ir pelnījuši ievērību arī turpmāk.

Diskusija par vēja enerģijas attīstības iespējām Latvijā

4. decembrī plkst. 13.00 Rīga Ekonomikas augstskolas Sorosa auditorijā notiks diskusija par vēja enerģijas attīstības iespējām Latvijā, uzklusot Ziemeļvalstu ekspertu pieredzi un viedokli.

Diskusijā aicināti piedalīties Ekonomikas un Vides ministriju pārstāvji, enerģētikas sektora pārstāvji un mediju pārstāvji.

Diskusiju rīko Ziemeļu Ministru padomes birojs Latvijā, Rīgas Ekonomikas augstskola, Zviedrijas Karalistes vēstniecība Latvijā, Dānijas vēstniecība Latvijā.

Noslēdzies modes un dizaina forums NORDIC LOOK RIGA 2008

No 4. līdz 5. novembrim Rīgā notika Ziemeļu Ministru padomes iniciētais modes un dizaina forums NORDIC LOOK RIGA 2008, kurā piedalījās vairāk nekā 100 dalībnieki no Latvijas, Igaunijas, Lietuvas, Krievijas, Norvēģijas, Īslandes, Zviedrijas, Dānijas, Somijas un Lielbritānijas. Divās dienās runātais un redzētais rosināja Foruma dalībniekus pieņemt deklarāciju, kurā būtu izteikts būtiskākais NORDIC LOOK RIGA 2008 pienesums.

Deklarācijas teksts:

Ilgtermiņa mode kā Ziemeļu-Baltijas reģiona standarts

Lai stiprinātu vides, sociālo un ekonomisko ilgtspēju pasaules modes industrijā, ir nepieciešama saskaņota ilgtermiņa rīcība.

Ilgtermiņai jāpiemēro globāli risinājumi.

Esošā zināšanu bāze pastāvīgi jāpapildina ar jauniem pētījumiem.

Ziemeļu-Baltijas reģiona sadarbībai modes industrijā piemīt potenciāls, kas ir jāattīsta.

Atsaucoties uz Globalizācijas un klimata pārmaiņu deklarāciju, ko pieņēma Ziemeļvalstu premjerministri Riksgrensenā, Zviedrijā, atsaucoties uz NB8 (Ziemeļu-Baltijas reģiona astoņu dalībvalstu) sadarbības vadlīnijām, kā arī atzīstot, ka zemāk izklāstītā pozīcija ir pastāvīgi jāuztur un jāattīsta,

Konferences dalībnieki vienojas par sekojošo:

Reģions ar paaugstinātu atbildību un iespējām

Ilgtermiņa attīstība un globalizācija mums visiem paver gan izaicinājumus, gan iespējas. Piecas Ziemeļvalstis ir apņēmušās īstenot videi draudzīgus pasākumus kā pašu mājās, tā arī globāli. Šīs valstis iestājas par cilvēktiesībām un ir plaši izkopusas savas modes un dizaina tradīcijas. Baltijas valstis, savukārt, to visu papildina ar kūsājošu enerģiju, jaunām idejām un vēl neapgūtām iespējām.

Apvienojot visas augstākminētās kompetences, Ziemeļu un Baltijas valstis varētu kalpot par paraugu ilgtspējīgas attīstības veicināšanā un paaugstināt visa reģiona konkurētspēju.

Iesakām sekojošu rīcības plānu:

- Ilgtspējīga mode. Konference pauž nedalītu atbalstu ilgtspējīgas modes idejai, jo tas ir vienīgais veids, kā modes industrija var saglabāt un arī turpmāk attīstīt savu nozīmi mūsdienu sabiedrībā.

- Ziemeļvalstu Iniciatīva tīrai un ētiskai modei (NICE). Konference pilnībā atbalsta augstākminētā projekta ideju.

- Pamatnostādnes. Ilgtspējīgai modei ir nepieciešams izstrādāt pamatnostādnes.

- Kopīga Interneta mājas lapa. Lai veicinātu ilgtspējīgas modes attīstību, ir jāizveido apjomīgs Interneta portāls.

- Modes Samits 2009. Paralēli ANO Klimata pārmaiņu konferencei, kas notiks 2009. gadā Kopenhāgenā, pulcējot COP15 valstis, ir jāsarīko arī Modes Samits.

- Pētniecība. Korporatīvās Sociālās atbildības (KSA) un modes sektoros trūkst pētniecības.

- Izglītība. Dizaina un uzņēmējdarbības apmācībā jāiekļauj izglītošana un prakse tādās jomās kā KSA un modes bizness.

- Individuālā uzņēmējdarbība. Šeit galvenais veiksmes priekšnoteikums ir skaidrot ilgtspējīgas modes pamatprincipus, lai privātzņēmumiem būtu iespējams tos īstenot praksē.

- Reģionālais klasteris. Katra no reģiona valstīm ir pietiekoši unikāla, lai dotu ieguldījumu modes industrijā.

- Nordic Look kā ilgstošs process. Konferences dalībnieki atzīst, ka ilgtspējīgas modes sasniegumiem ir nepieciešams laiks. Nordic Look iniciatīvu iesakām turpināt.

Ziemeļvalstu Baltijas valstu sadarbības vadlīnijas 2009. – 2013. gadam

Ziemeļu Padomes sesijas laikā tika pieņemtas Ziemeļvalstu un Baltijas valstu sadarbības vadlīnijas nākošajiem 5 gadiem, laika posmam no 2009. līdz 2013. gadam. Ziemeļvalstu un Baltijas valstu sadarbība ir multilaterāla sadarbība astoņu valstu starpā, kas pirmkārt un galvenokārt balstīta politiskā kooperācijā.

Kopīgi izstrādātās vadlīnijas akcentē gan starpvalstu sadarbības būtību, kas tiek raksturota kā sadarbība uz vienlīdzīgiem pamatiem, pamatojoties kopīgās vērtībās kā demokrātija, laba pārvaldība, vienlīdzība, vārda brīvība un tolerance, gan sadarbības prioritārās jomas, kā izglītība, pētniecība un inovācijas, uzņēmējdarbība, klasteru tīkli un kreatīvās industrijas, vide, klimata izmaiņas un enerģijas jautājumi. "Mērķtiecīga Ziemeļvalstu un Baltijas valstu sadarbība palīdzēs veicināt spēcīgu Baltijas jūras reģionu, kas ir pievilcīgs cilvēkiem, uzņēmējiem, investoriem un darbaspēkam," teikts sadarbības vadlīnijās. Kā sadarbības jomas tiek minētas visas tās jomas, kas starptautiskā mērogā apdraud labklājības sabiedrību, kā HIV/AIDS ierobežošana un profilakse, policijas sadarbība, cīņa pret

cilvēku tirdzniecību, medicīnas pakalpojumu pieejamība un demogrāfisko izmaiņu ietekme uz darba tirgu. Vadlīnijās uzstādītie mērķi ir minēti, lai veicinātu Ziemeļvalstu un Baltijas valstu starpā pastāvošo sadarbību un stimulētu turpmākos sadarbības soļus.

Somijas sadarbības ministrs Jans Vapavori, uzrunājot Ziemeļu Padomes sesijas locekļus, norādīja, ka sadarbība starp Baltijas valstīm un Ziemeļvalstīm vienmēr bijusi laba un apstiprinātās vadlīnijas palīdzēs veicināt spēcīgu Baltijas jūras reģionu. Baltijas Asamblejas prezidents Tri-vimi Veliste debatēs atgādināja, ka šogad Igaunija, Latvija un Lietuva svin savas neatkarības 90.gadskārtu un uzsvēra, ka pasaulē veidojas jauni izaicinājumi, tādēļ nepieciešama cieša sadarbība valstu starpā.

Sadarbības vadlīnijas Ziemeļu Padomē tika pieņemtas bez plašām debatēm, runātājiem vien norādot uz labo Baltijas valstu un Ziemeļvalstu sadarbību.

PRIECĪGUS ZIEMASSVĒTKUS UN VEIKSMĪGU JAUNO GADU!

Marijas iela 13/3 (Berga Bazārs)

Rīga, LV 1666

Tālrunis: (+371) 7820089

Fax: (+371) 7213233

E-mail: info@norden.lv

Direktors

[Imants Gross](#) tel. 7820050

Galvenā grāmatvede

[Valentīna Kuzņecova](#) tel. 7820052

Kultūras padomniece

[Ginta Tropa](#) tel. 7820055

Informācijas padomniece

[Inga Purina](#) tel. 7820051

Padomniece / Sociālie jautājumi

[Daina Mežecka](#) tel. 7211506

Padomniece/ Informācijas Centrs

[Ieva Hermansone](#) tel. 7820088

Padomnieks

[Kārlis Valters](#) tel. 7213231

Biroja administratore

[Marika Gintere](#) tel. 7820089

norden

Ziemeļu Ministru padomes
birojs Latvijā

- nodrošina saikni Ziemeļvalstu un Latvijas institūciju, komiteju un darba grupu sadarbībai dažādās jomās;

- veicina izpratni par Ziemeļu vērtībām un prioritātēm sadarbībā ar Latviju;

- attīsta sadarbības tīklus ar valsts un pašvaldības iestādēm, NVO un citiem vietējiem un starptautiskiem partneriem.